

BELEIDSPLAN PARTIJBESTUUR GROENLINKS 2025-2027

1. Inleiding

In dit plan lees je wat het partijbestuur van GroenLinks de komende jaren gaat doen. Op basis van dit plan maakt het landelijk bureau van GroenLinks elk jaar een activiteitenplan. De toezichtraad van GroenLinks houdt toezicht op het partijbestuur en heeft dit plan besproken en vastgesteld.

Wat vinden we als partijbestuur belangrijk om voor elkaar te krijgen? Wij willen dat GroenLinks nog meer invloed krijgt. Wij geloven in onze idealen en onze plannen voor Nederland. Wij geloven ook in onze politici en bestuurders die die idealen in de praktijk brengen. De organisatie GroenLinks is daarbij geen doel op zich. Het is een middel om onze ideeën over hoe Nederland en de wereld eruit zouden kunnen zien, waar te maken. Daar wil het partijbestuur vanuit haar rol en verantwoordelijkheid aan bijdragen.

2. Hoe werkt het partijbestuur en wie zitten erin?

Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van GroenLinks en bestaat uit zeven mensen. De voorzitter is fulltime betaald in dienst bij GroenLinks. De zes andere bestuursleden besteden anderhalf tot twee dagen per week aan het partijbestuur. Zij krijgen daarvoor een vrijwilligersvergoeding. Het partijbestuur werkt als een team. De leden zijn samen verantwoordelijk voor het bereiken van de in dit plan beschreven doelen.

De leden van het partijbestuur proberen zichtbaar te zijn in de partij. Dat doen we onder andere door aanwezig te zijn bij landelijke bijeenkomsten en activiteiten, door goede contacten te onderhouden met de provinciale afdelingen en bereikbaar te zijn voor leden. Het partijbestuur legt verantwoording af over haar werk op de jaarlijkse partijcongressen, tussendoor op provinciale afdelingsvergaderingen en in vergaderingen met de toezichtraad. Ieder partijbestuurslid is het aanspreekpunt voor een aantal provincies. Dit zijn de leden van het partijbestuur:

- Katinka Eikelenboom (voorzitter)
- Gebke van Gaal (internationaal secretaris en vicevoorzitter partijbestuur)
- Jan Ravesteijn (penningmeester): Overijssel en Brabant
- Linda Kiewiet (campagne & communicatie): Utrecht, Noord-Holland en Limburg
- Imane Nadif (externe partijontwikkeling & diversiteit): Flevoland, Groningen en Drenthe
- Wouter Hakhoff (personeel & organisatie): Zuid-Holland en Zeeland

- Samir Bashara (interne partijontwikkeling): Gelderland en Friesland

3. Wat doet het partijbestuur?

Het partijbestuur heeft een aantal taken die zij in ieder geval moet uitvoeren. Die staan in de statuten van GroenLinks. Statuten zijn een soort handboek waarin staat welke regels er gelden binnen GroenLinks en wie verantwoordelijk is voor welke zaken. De taken van het partijbestuur zijn (1) het dagelijks bestuur van GroenLinks voeren, (2) de politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden te organiseren en faciliteren, (3) politiek talent scouten en ontwikkelen en (4) toezicht houden op met de vereniging verbonden stichtingen en instellingen. Hoe goed en uitgebreid we deze taken kunnen invullen, hangt onder meer af van hoeveel geld we als GroenLinks hebben. Maar natuurlijk gaat het niet om geld alleen. Hoe we deze taken invullen, en welke keuzes we daarin maken, hangt ook samen met wat we belangrijk vinden voor GroenLinks en voor het bereiken van onze groene en linkse idealen.

Campagne voeren, bewegingsopbouw en afdelingen ondersteunen

Belangrijke onderdelen in het dagelijks bestuur van GroenLinks zijn bewegingsopbouw & campagne en het ondersteunen en versterken van de vereniging. We voeren niet alleen campagne als er verkiezingen zijn, maar ook tussen verkiezingen door. Bewegingsopbouw betekent dat we zoveel mogelijk mensen en organisaties en initiatieven proberen te betrekken bij GroenLinks. Mensen hoeven niet meteen lid van onze partij te worden om erbij te horen. We noemen die mensen, die wel iets willen doen voor GroenLinks, maar nog geen lid zijn, sympathisanten.

De afgelopen jaren is het gelukt om op deze manier heel veel nieuwe leden en sympathisanten aan ons te binden. De samenwerking met de PvdA is daar een belangrijke reden voor. Veel mensen zijn enthousiast over de krachtenbundeling van GroenLinks en de PvdA en willen dat steunen. Maar ook dankzij onze aansprekende en goed georganiseerde campagnes, zijn GroenLinks en de PvdA de afgelopen jaren sterker en groter geworden. We zien campagnevoeren en partijontwikkeling dan ook niet als van elkaar losstaande dingen, maar juist als activiteiten die veel met elkaar te maken hebben en elkaar versterken. Zo bouwen we aan levendige afdelingen en een krachtige links-progressieve politieke beweging.

Politiek talent scouten en ontwikkelen

De medewerkers van de GroenLinks Academie en team partij & beweging hebben de afgelopen jaren veel tijd besteed aan het scouten van politiek talent voor de partij en het opleiden en ontwikkelen van dat talent.

Zo investeren we in een sterk netwerk van wethouders en gedeputeerden door regelmatig bijeenkomsten te organiseren en uitwisseling van ervaring te stimuleren. We organiseren ook ontmoetingen en trainingen voor onze lokale en provinciale bestuursleden. Op de jaarlijkse bestuursledendag kunnen bestuursleden uit alle afdelingen elkaar ontmoeten, krijgen ze nieuwe inspiratie en worden ze getraind in

GROENLINKS

de diverse vaardigheden die nodig zijn om hun rol goed uit te voeren.

We bieden een doorlopend goed trainingsaanbod aan in de partij, zoals debattrainingen en trainingen in bewegingsopbouw. Daarnaast is er een jaarlijkse leergang voor politieke talenten. In 2025 is er een extra leergang voor potentiële wethouders en een oriëntatie-training voor potentiële raadsleden in voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

We moedigen afdelingen en fracties ook aan om zelf een training te organiseren voor 'hun' team via het inhuren van de trainers van de academie. We promoten daarbij specifiek de volgende speciaal ontwikkelde trainingen: debat, diversiteit & inclusie, bewegingsopbouw, onderhandelen, teambuilding en persoonlijk leiderschap (interpersoonlijke communicatie).

Politieke meningsvorming, het debat en de standpuntbepaling door de leden

De afgelopen jaren hebben we het gesprek in de partij een forse impuls gegeven met verschillende vormen van live en online gesprekken voor leden. Ook in 2025 zullen we regelmatig (online) gesprekken organiseren wanneer we merken dat daar behoefte aan is in de partij. In januari staat bijvoorbeeld een ledengesprek gepland over wat 'rechtvaardige vrede' voor ons betekent in deze tijd met verschillende oorlogen in de wereld die ons raken. De afgelopen jaren gingen die gesprekken vaak over de koers van de partij richting meer samenwerking met de PvdA. We hebben ook verschillende ledengesprekken georganiseerd over de oorlog in Gaza.

Het belangrijkste moment voor leden is het jaarlijkse congres. In 2025 zal dit plaatsvinden in juni. Dit jaar zal het congres op dezelfde locatie georganiseerd worden als het PvdA-congres. Er is dan op één dag een GroenLinks-congres, een PvdA-congres en een gezamenlijk congres. Tijdens het congres van 2025 gaan we op veel manieren met elkaar in gesprek over de samenwerking met de PvdA, met gesprekken over de gezamenlijke kernwaarden van de partij en gesprekken waarin concrete inhoudelijke thema's verder worden verdiept.

Naast het congres, is er ook inspraak van leden via het GroenLinks-beraad. Dit is een relatief nieuwe vorm voor het betrekken van leden. Het gaat om een pilot van drie jaar, waarbij 100 gelote leden drie keer per jaar bij elkaar komen. Tijdens deze bijeenkomsten worden de leden geraadpleegd over verenigingszaken en het beleid en strategische keuzes van het partijbestuur, TK-, EK- en EP-fractie. Er wordt gesproken over de koers van de partij, over inhoudelijke onderwerpen, maar bijvoorbeeld ook over hoe we meer mensen betrekken bij onze beweging. In 2025 worden er weer drie bijeenkomsten van deze groep georganiseerd. Aan het einde van 2025 hebben we de pilot van drie jaar met het GroenLinks-beraad erop zitten en evalueren we de effectiviteit ervan.

Ook afdelingen en werkgroepen organiseren met enige regelmaat bijeenkomsten en gesprekken voor leden en sympathisanten. Het landelijk bureau ondersteunt afdelingen en werkgroepen hierbij, onder andere door het verstrekken van subsidie.

Toezicht houden op de aan ons verbonden organisaties

GROENLINKS

Het partijbestuur houdt toezicht op de neveninstellingen van GroenLinks. Dat zijn organisaties die nauw verbonden zijn bij GroenLinks: het wetenschappelijk bureau van GroenLinks, jongerenorganisatie DWARS en de International Foundation GroenLinks (IFG). Het partijbestuur treedt op als toezichthouder van deze stichtingen en stelt onder meer hun begrotingen vast. Deze organisaties krijgen geld van het ministerie van Binnenlandse Zaken om activiteiten te organiseren. GroenLinks geeft ook zelf nog subsidie aan het wetenschappelijk bureau en DWARS. Met uitzondering van het wetenschappelijk bureau zitten de neveninstellingen samen met het landelijk bureau van GroenLinks in hetzelfde gebouw in het centrum van Utrecht. Het doel is om als organisaties die nauw betrokken zijn bij de idealen van onze partij bij te dragen aan het in de praktijk brengen van die idealen, ieder vanuit een eigen rol en expertise.

Het internationale netwerk van GroenLinks

Het internationale netwerk van GroenLinks is van groot belang voor het bereiken van onze idealen. De inbreng van GroenLinks in de Europese Groene Partij (EGP), wordt primair onderhouden door de internationaal secretaris van GroenLinks en de EGP-delegatie. De internationaal secretaris wordt ondersteund door een medewerker van IFG. We zetten ons in voor goede kansen van GroenLinkers bij vrijkomende posities in de EGP (in 2024 is Marieke van Doorninck namens ons verkozen in het bestuur van de EGP) en stimuleren goed contact tussen GroenLinkers in Europese en internationale functies. Tot slot faciliteren en stimuleren we de samenwerking tussen GroenLinks en de PvdA, ook op internationaal vlak. Dat doen we door elkaars partijfamilies beter te leren kennen, elkaars internationale congressen te bezoeken, mensen bij elkaar te brengen en te werken aan gezamenlijke visievorming op internationale vraagstukken.

De basis op orde

Daarnaast zijn er activiteiten die het landelijk bureau van GroenLinks vervult, die niet altijd zichtbaar zijn voor leden, maar die wel de basis vormen van de vereniging. Het gaat dan om zaken als ledenadministratie, de financiële administratie en de secretariële en inhoudelijke ondersteuning van landelijke organen zoals de toezichtraad, de commissie geschil & beroep en kandidatencommissies. Maar denk ook aan het maken en versturen van ledennieuwsbrieven en de organisatie van congressen.

Bij een professionele organisatie en vereniging horen ook passende IT-tools. We investeren in 2025 in een mail-systeem zodat afdelingen veilig en snel kunnen communiceren met hun leden. Zij hebben nu alleen een verzendadres, wat niet toereikend is voor de actuele privacy-vereisten. We blijven ook in 2025 investeren in het onderhoud aan de GroenLinks-website en investeren in het verder ontwikkelen en onderhouden van de GroenLinks-PvdA-website. Het is belangrijk dat afdelingen die samen deelnemen aan de verkiezingen, ook via de gezamenlijke site hun achterban kunnen bereiken.

4. Speerpunten in 2025 en 2026

Voor de komende jaren zijn er bovenop onze kerntaken en reguliere werkzaamheden drie belangrijke zaken waar we veel tijd en energie in zullen steken: (1) de samenwerking met de PvdA, (2) de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 en (3) de voorbereidingen op de Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen in 2027.

De samenwerking met de PvdA

De PvdA en GroenLinks zijn gaan samenwerken, omdat we voor het overgrote deel hetzelfde willen bereiken. Een land waarin iedereen zich thuis voelt en een goed leven kan opbouwen, ongeacht je talenten, het inkomen van je ouders, of waar je wieg ooit stond. Waarin we zorg dragen voor de natuur en het klimaat en solidair zijn met mensen wereldwijd.

We hebben inmiddels een gezamenlijke Eerste- en Tweede Kamerfractie en hebben met één lijst deelgenomen aan de Europese verkiezingen. Ook in gemeenten en provincies werken we meer dan ooit samen, en steeds hechter.

De leden van de PvdA en GroenLinks hebben de partijbesturen opgeroepen om de linkse samenwerking verder te versterken. In 2024 is een congresmoties aangenomen die oproept om in de tweede helft van 2026 een beslissing te nemen over de toekomst van onze samenwerking. Dan kiezen we voor onze samenwerkingsvorm – een blijvende alliantie, fusie, of nieuwe partij. Hoe we dit proces de komende jaren vormgeven lees je op onze website: [Actieplan linkse samenwerking | GroenLinks](#).

De acties uit dit plan zullen in een belangrijke mate in 2025 uitgevoerd worden. Er zijn drie pijlers waarbinnen activiteiten worden ondernomen:

Inhoudelijk

- Kernverhaal: We werken aan een relatief beknopt stuk dat onze kernwaarden beschrijft en uitdiept. Het gaat daarbij om waarden die onze inhoudelijke agenda bepalen, maar ook om kernwaarden die leidend zijn in onze manier van politiek bedrijven. Het moet een langjarige basis worden voor onze politiek-inhoudelijke koers, zoals een beginselprogramma. Het schrijven van en spreken over het stuk start in 2024. Het kan bekrachtigd worden op de congressen van 2026.
- Thematische verdieping: Op enkele maatschappelijke knelpunten worden papers geschreven, ter verdieping van de standpunten uit het verkiezingsprogramma. Deze wordt vormgegeven samen met onze volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, experts en leden. De papers worden in 2025 opgeleverd en besproken met leden.
- Positionering en branding: We versterken en vernieuwen de positionering en brede aantrekkingskracht van onze gezamenlijke beweging o.a. via kiezersonderzoek en de ontwikkeling van narratieven. Als leden kiezen voor een nieuwe partij, dan zal dit ook de basis leggen voor de naamgeving en positionering van de gezamenlijke beweging.

Werkorganisatie

- In 2024 en 2025 voeren we praktische verbeteringen door om recht te doen aan het feit dat de-facto veel onze werkzaamheden gezamenlijk zijn. De campagneteams gaan blijvend geïntegreerd werken, de ICT-systemen integreren we en we maken een meerjarenbegroting voor gezamenlijke uitgaven. Ook werken we aan een gezamenlijke cultuur en harmoniseren we beleid, zoals het integriteitsbeleid en diversiteitsbeleid. Uitgangspunt is: waar mogelijk werken we samen. De periode tot eind 2025 zullen we ook benutten voor het voorbereiden van een mogelijke integratie van de organisaties. We winnen juridisch advies in, maken een plan van aanpak en betrekken daarbij ook de partijbesturen en de OR-en.

Vereniging en statuten

- Partij van de toekomst: We organiseren in 2024 en 2025 diverse gesprekken met experts en met leden over de partij van de toekomst. Wat zijn de beste manieren om ledenbetrokkenheid en ledenparticipatie te versterken? En hoe kunnen we onze samenwerking in Europa vormgeven? Bij deze gesprekken is er ook gelegenheid om over vorm te praten: welke vorm past bij onze doelen: een nieuwe partij, een fusie of blijvende (bredere) politieke blokvorming.
- Nieuwe voorstellen: We verwerken de eerste nieuwe inzichten begin 2025 in een verbeterd plan voor ledenbetrokkenheid bij mogelijke nieuwe tussentijdse verkiezingen. Het gaat daarbij om incrementele verbeteringen zoals een effectievere amendementenprocedure. We verwerken deze inzichten ook in nieuwe statuten die, wanneer leden daartoe besluiten, de basis kunnen vormen voor de nieuwe politieke beweging óf verwerkt kunnen worden in de bestaande verenigingen. Deze statuten zijn eind 2025 gereed voor bespreking in de partijbesturen.
- Ondersteuning vereniging bij samenwerking: In 2025 is er gezamenlijke ondersteuning voor de voorbereiding van de GR-verkiezingen, zoals een gezamenlijk basisverkiezingsprogramma en trainingen voor kandidaten. We maken samen met afdelingen een plan voor het verbreden van onze linkse beweging, met ondersteuning voor (lokale) politici om concrete verbeteringen met en voor gemeenschappen te realiseren. In 2025 bieden we richtlijnen aan voor het mogelijk fuseren van lokale steunstichtingen wanneer gezamenlijk wordt deelgenomen aan de verkiezingen. Ook ondersteunen we afdelingen in het bouwen van een prettige gezamenlijke cultuur.

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

In 2025 zullen we een sterke campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 voorbereiden. Bij deze verkiezingen zal GroenLinks in veel gemeenten samen met de PvdA deelnemen aan de verkiezingen. In andere gemeenten zullen de PvdA en GroenLinks apart meedoen of zijn er samenwerkingen met andere links-progressieve partijen. Dat vraagt om een sterke campagne, waarbij alle afdelingen

GROENLINKS

kunnen beschikken over aantrekkelijk en passend campagnemateriaal met een goede overkoepelende gezamenlijke boodschap die herkenbaar is voor kiezers.

Voor een sterke gemeenteraadscampagne is het essentieel om veel vrijwilligers te mobiliseren, die elke dag het verhaal te vertellen op straat en online. We gaan extra inzet plegen om in meer wijken en dorpen zichtbaar te zijn. Om deze reden zullen in 2025 pilots uitvoeren om onze grondcampagne effectiever te maken. Hierbij leiden we vrijwilligers op om effectiever het gesprek aan de deur te voeren, met meer mogelijkheden om in beeld te krijgen waar mensen mee zitten en daar concrete actie op te ondernemen en terug te koppelen. Zo maken we zichtbaar wat politiek voor mensen kan betekenen en bouwen we aan vertrouwen in GroenLinks-PvdA. We richten ons hierbij op wijken waar GroenLinks-PvdA niet de hoogste stemkans krijgt, om ons electoraat te verbreden. Met deze pilots hopen we het vertrouwen van de kiezer te vergroten, meer inzicht te krijgen in effectieve grondcampagnes en de betrokkenheid van vrijwilligers bij onze partijen te versterken zodat er een sterke basis ontstaat voor de gemeenteraadsverkiezingen.

GroenLinks-PvdA is een beweging die oplossingen heeft voor de dagelijkse zorgen van mensen. Dat moet door meer mensen in Nederland gevoeld worden. Om dat te bereiken scherpen we onze communicatie en strategie aan, in samenwerking met professionele, externe communicatie-experts. Ook doen we kiezersonderzoek om de effectiviteit van onze communicatie en campagnes te evalueren en verbeteren. De resultaten van deze onderzoeken worden gelijk in de praktijk gebracht. Het komt tot uiting in de boodschappen die ontwikkeld worden voor de gemeenteraadsverkiezingen en in de mini-campagnes die we rond actuele politieke campagnes zullen starten.

Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen 2027

In 2027 vinden er Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen plaats. Dat is nadat we in 2026 hebben besloten over de toekomst van onze samenwerking met de PvdA.

GroenLinks ondersteunt momenteel informeel samen met D66 en Volt de groene onafhankelijke partij Waterschapspartij Water Natuurlijk, opgericht door Natuurmonumenten, de Natuur en Milieufederaties en Sportvisserij Nederland. Binnen Water Natuurlijk zijn veel GroenLinks-leden actief. De vraag die we aan het verkennen zijn is hoe we als GroenLinks de volgende keer mee willen doen aan de Waterschapsverkiezingen. Ook binnen Water Natuurlijk zelf wordt hierover nagedacht. De Waterschapsverkiezingen bieden een kans om de linkse samenwerking te verbreden en met een brede links-progressieve coalitie mee te doen aan die verkiezingen. Vanuit die ambitie gaan we in 2025 de inzet voor de Waterschapsverkiezingen van 2027 bepalen.

We bereiden ons tijdig voor op de wijze van deelname aan de Provinciale Statenverkiezingen, vanwege het proces waar we in zitten met de PvdA. Daarbij hebben onze provinciale afdelingen vanzelfsprekend een belangrijke rol.

5. Vanuit welke waarden werken wij?

In de gedragscode van GroenLinks staat wat het betekent om de kernwaarden waar we als GroenLinks voor staan – duurzaamheid, eerlijk delen en verbinding - in de praktijk te brengen. De gedragscode helpt ons wanneer we twijfelen over wat het juiste is om te doen. Of wanneer iemand iets doet wat niet past bij onze waarden. Dan kunnen we de gedragscode gebruiken om het gesprek hierover aan te gaan. Want iedereen kan fouten maken. Het is belangrijk dat we onze fouten kunnen toegeven en van onze fouten leren. En dat we om hulp kunnen vragen wanneer dat nodig is. Want alleen samen kunnen we onze idealen uitdragen.

De gedragscode is onderdeel van ons integriteitsbeleid en is een aanvulling op onze statuten en het huishoudelijk reglement van GroenLinks. De gedragscode is bedoeld voor iedereen die zich actief inzet voor GroenLinks: van Tweede Kamerlid tot gemeenteraadslid, van bestuurslid tot campagneleider, vrijwillig of betaald. We blijven regelmatig trainingen aanbieden aan al onze actieve leden over (on)gewenst gedrag en bevorderen de bekendheid van onze vertrouwenspersonen. We stemmen de regelingen en gedragscodes van GroenLinks en de PvdA op elkaar af, zodat politici van gezamenlijke fracties onder dezelfde regels vallen.

De samenleving is divers en wordt steeds diverser. Het is belangrijk om politici en bestuurders te hebben waar mensen zichzelf in kunnen herkennen. Meer diversiteit zorgt ook voor nieuwe ideeën. Iedereen moet mee kunnen doen en zich welkom voelen. En het is nodig dat we verschillende perspectieven, ervaringen en inzichten echt leren waarderen en elkaar gelijkwaardig behandelen. Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid zijn een belangrijk onderdeel van onze gedragscode, en een belangrijk vertrekpunt voor hoe we met elkaar samenwerken. In 2024 hebben we een groot onderzoek gedaan en we zijn aan de slag met de uitvoering van de aanbevelingen naar aanleiding daarvan zoals trainingen voor aanjagers van DIG in alle afdelingen, inspirerende events en meer uitwisseling en steunnetwerken. Hier gaan we in 2025 mee door.

Tot slot

Met dit beleidsplan bouwen we als partijbestuur voort op de weg die eerder is ingeslagen om een brede politieke beweging te worden. Een beweging mensen met verschillende achtergronden op de been brengt en bij de politiek betreft. Dat is een belangrijke motivatie om de handen ineen te slaan met de PvdA. Samen staan we sterker.